

Martinov glas

Včeraj za danes in jutri.

Glasilno občine Šmartno pri Litiji - številka 10 - leto izdaje 8 - December 2013

ŽUPANOV KOTIČEK

December

Dobrotnik sv. Miklavž je obiskal naše otroke. To je znak, da se koledarsko leto končuje. V teh časih tudi dobrotnik Miklavž ne more zadovoljiti nekaterih posameznikov. Veliko lažje bi človek prenesel pomanjkanje, če bi ga bili deležni vsi vsaj približno enako. Če bo v letu 2014 to zmožgal sv. Miklavž, bomo videli. December je čas zaključevanja in rojstvo novega. Pred nami so prazniki, ki nam bodo v srca prinesli nekaj toplote umirjenosti in razmišljanja. Vsak po svoje bo sprejel ta čas. Mi kristijani z božičem začnemo novo leto. Rojstvo je začetek in tega se lahko radujemo vsi, saj je za vse enak. Praznik samostojnosti nas bo spomnil na prijetne trenutke naše zgodovine. Kdo bi si takrat lahko mislil, da smo sami sebi lahko največji sovražnik. Ampak optimizem mora ostati z nami. Šaj nam druga ne preostane.

Vsem voščim vesele božične praznike in zdravo polno dobre volje leto 2014.

Vaš župan
Milan Izlakar

Če si daleč od mene, če me gledaš z razdalje, zviška ali brezbrizno, mi ne moreš gledati v oči. Nočem, da se zapiraš vase, nočem, da si moj brezžutni opazovalec. Želim, da se mi približaš, me pogledaš, kajti samo tako me boš srečal in razumel.

Litijski skavti – steg Pojočih volkov vas v nedeljo, 22. decembra, vabimo na prireditev Luč miru iz Betlehema, ki se bo pričela ob 18. uri pred litijsko cerkvijo.

Moja luč bo svetila tudi tebi, saj naju strah, sovraštvo, nerazumevanje in zamere ne bodo več ločevali. Odpri oči. Razumi. Sprejmi. Pogled drugače.

Več o akciji si lahko preberete na strani <http://lmb.skavti.net/>.

OB IZIDU KNJIGE

Niti življenja - življenjepisi Šmarčanov, Litijanov in okoličanov

V petek, 29. novembra je Knjižnica Litija v Kulturnem domu Šmartno pripravila slovesnost ob izidu knjige Ide Dolšek, Niti življenja. Avtorica knjig Ko sem še majhen bil, Kaku se kej narod rihta in Spiner bal, je v tej knjigi po večletnem zapisovanju, tja od konca 90. let pa do danes, zbrala pripovedi 20 avtorjev.

Slovesnost ob izidu knjige Niti življenja avtorice ga. Ide Dolšek

Utrinki iz bogatega kulturnega programa, ki je spremljal izid knjige

Foto: Marjan Janežič

Gre za nov žanr v etnologiji, ko je v ospredje postavljena življenjska zgodba malega človeka, oz. kot je napisala v spremni besedi Stanka Širk: ko običajno postane izjemno. Res je izjemno dejstvo, da so se v knjigi prepletle življenjske zgodbe zelo različnih ljudi, ki pa nam izpričujejo dejstva o času, v katerem so živeli – in še živijo. Pretresljive zgodbe so v dvorani kulturnega doma zbrale tudi številne potomce pripovedovalcev, otroke, vnuke, nečake. Kulturni program so oblikovali: voditeljica Andreja Štubec, plesalci Folklorne skupine Javorje, Oktet Valvasor, člana Litijskega odmeva, Dušan Koci in Bogdan Illovar, ki sta na željo pripovedovalke Slavke Merzel zapela pesem Kruh ponoči spi in bralca odlomkov iz knjige, Gorazd in Aleksandra Mavretič. Župan občine Šmartno pri Litiji, Milan Izlakar je avtorjem oz. njihovim potomcem po-

daril knjigo in cvet. Ganljive zgodbe, ki približajo čas pred prvo svetovno vojno, težko življenje preprostih, revnih ljudi, prisilno imobilizacijo v nemško vojsko, nasilno obnašanje partizanov ob nočnih vdorih v domove, ljubezenski običaji in delo na kmetih, pa do življenja v današnjih dneh, vse to so bogati in dragoceni zapisi nekega obdobja, ki ga ni več, lahko pa nas marsikaj nauči. Predvsem je knjiga popotnica in spodbuda vsem mlajšim, da večkrat prisluhnejo svojim starejšim sorodnikom, prijateljem in tako gradijo most s časom, ko je bilo ustno izročilo živo in nas je tesno povezovalo. Čeprav vsebuje zgodbe iz domačega kraja, bo knjiga gotovo našla bralce tudi v širšem slovenskem prostoru. Knjiga je na voljo v trgovini King v Šmartnem in v obeh knjižnicah.

Andreja Štubec,
Aleksandra Mavretič

Predstavili vam bodo življenje in doživljanje svetega večera v soju številnih ognjišč, v družbi domačih živali ter igri radoživih in veselih otrok. Spoznali boste tudi delavnik in medsebojno sožitje podeželskih ljudi.

Vljudno vabljeni

OBLETNICA

50. let šolske stavbe na Pungrtu

V letu 2013 praznujemo dva pomembna jubileja, 50. obletnico šolske zgradbe in 10. obletnico samostojne šmarske občine.

Odprtje šolske zgradbe leta 1963

Jubileji in praznovanja so priložnost za razmislek in postanek, ob katerem pogledamo v preteklost, se ozremo okrog sebe, da začutimo sedanost, in usmerimo pogled v prihodnost. Ko govorimo o jubileju šmarske šole, imamo v mislih obdobje zadnjih petdesetih let, kolikor je stara sedanja šolska zgradba. Šmarska šola je v petdesetletnem obdobju številnim generacijam Šmarčanov zgradila trdne temelje osnovne izobrazbe. Nekateri izmed njih so svoje znanje bogato nadgradili in postali profesorji, magistri, doktorji znanosti, umetniki, novinarji, uspešni podjetniki in tudi politiki. Dosežki in uspehi šole v tem obdobju se kažejo na številnih področjih. Pravzaprav jih ni potrebno naštevati, dovolj je, da odpremo oči, pozorno opazujemo in vidimo, kar je očitno. V počastitev teh pomembnih obletnic smo že v lanskem šolskem letu pripravili dve odmevnejši prireditvi. Na Bogenšperku so slovesnost ob vpisu v Zlato knjigo in Knjigo najboljših dosežkov izvedli nekdanji učenci, ki so bili v zadnjih desetih letih vpisani v Zlato knjigo. Prav tako smo na gradu Bogenšperk, v sodelovanju z Javnim zavodom Bogenšperk, otvorili razstavo likovnih del učencev izbirnega predmeta likovno snovanje. Ob prihajajoči obletnici smo obnovili geološki steber, ki je bil postavljen leta 1995. Tudi v letošnjem šolskem letu smo nadaljevali s prireditvami, s katerimi smo obeležili praznovanje bližajočih se obletnic. Septembra smo ob obisku dveh umetnikov z Nove Zelandije pripravili angleško-slikarsko popoldne in organizirali likovno kolonijo z udeležbo učencev zasavskih osnovnih šol. Oktobra smo imeli predstavitev knjige Zgodbe mravlje Zinke, ki je nastala kot zaključek pravljničnega projekta vrtčevskih otrok, novembra pa še razstavo likovnih izdelkov v šmarski knjižnici. V počastitev pomembnih obletnic smo pripravili zbornik Šmartno in šola skozi čas, ki vsebuje podatke o zgodovini šolstva v Šmartnem. Podrobneje je predstavljena šola v zadnjih petdesetih letih, opisano je, kako je nastala občina Šmartno pri Litiji, zbornik pa vsebuje tudi spomine nekdanjih učiteljev, učencev in podatke o učiteljih, ki so poučevali na šmarski šoli. Prireditve bomo zaključili s slovesnostjo Iz majhnega raste veliko, ki bo v nedeljo, 22. decembra 2013, ob 15. uri, na dan, ko je bilo pred 50 leti odprtje takratne nove šole. Ob tej prireditvi bomo pripravili tudi več priložnostnih razstav. Vabimo vas, da se udeležite svečane prireditve.

Albert Pavli, ravnatelj

KOLENDAR KULTURNIH PRIREDITEV V MESECU DECEMBRU 2013

Dogodek	Datum	Ura	Lokacija
Otroška matineja: Kam se je skrila dedek Mraz	SOBOTA 14.12.	10.00	Kulturni center Litija
Gledališče Makarenko			
Predstavitve zgoščenke: Perkašns	SOBOTA 14.12.	19.00	Kulturni center Litija
Evelinina reciklirna, ustvarjalna delavnica	TOREK 17.12.	17.00	MC Litija
Ura pravljic	TOREK 17.12.	18.00	Knjižnica Litija
Božično-novoletni koncert Glasbene šole	SREDA 18.12.	18.30	Kulturni center Litija
Time management, delavnica upravljanja s časom	ČETRTEK 19.12.	18.00	MC Litija
Ura pravljic	PETEK 20.12.	16.00	Knjižnica Gabrovka
Ura pravljic	PETEK 20.12.	18.00	Knjižnica Šmartno
Obisk Dedka Mraza v Litiji	PONEDELJEK 23.12.	17.00	Staro mestno jedro Litije
(s Stenom Vilarjem in Pihalnim orkestrom Litija)			
Uprizoritev živih jaslic	SREDA 25.12.	17.00	Javorje
Božični koncert Zbora Sv. Nikolaja Litija	SREDA 25.12.	17.00	Cerkev Sv. Nikolaja Litija
Božični koncert Zbora Sv. Nikolaja Litija	SREDA 25.12.	20.00	Cerkev Sv. Nikolaja Litija
Božični koncert - Cun anima in Zvrgolevčki	ČETRTEK 26.12.	19.00	Cerkev sv. Martina Šmartno
Božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Litija	PETEK 27.12.	19.00	Športna dvorana Litija

Podatke zbira in ureja: KULTURNI CENTER LITUA, Trg na Stavbah 8a, Litija; E-mail: mateja.sladicvozelj@siol.net; Gsm: 040 992 143

Snežinke tibo prekrijejo sledi, a čas naj ne zabriše dragocenih vezi, ki stkali smo jih do soljudi! Vsem pevkom in pevcom, prijateljem in vsem, ki nas podpirate želimo vesele Božične praznike in Srečno Novo leto 2014!

Pevsko društvo ZVON

OBLETNICA

10. let občine Šmartno pri Litiji

Občina Šmartno pri Litiji je ponovno začela samostojno delovati januarja leta 2003, po tem ko so jo leta 1956 ukinili in priključili k Občini Litija.

Foto: Stejan Femeč

Nova občina je prve korake začela v okviru skupne občinske uprave z Občino Litija in to vse do oktobra istega leta, ko je bil dokončan objekt na Tomazinovi ulici 2 v Šmartnem pri Litiji. Tudi seje občinskega sveta so do takrat potekle na različnih lokacijah: v strelskem domu in osnovni šoli. V začetku leta 2004 so bili postavljeni temelji nove občinske uprave, dokončno pa je bilo vzpostavljeno tudi delovno okolje za normalno izvajanje nalog lokalne samouprave. Občinska uprava se je najprej lotila priprave občinskih predpisov (Statut občine, odloki, pravilniki), ki jih je sprejemal Občinski svet. Odlok o proračunu le dvakrat ni bil sprejet pred novim letom, kar si štejemo v veliko čast, saj je pri strankarski neenotnosti to lep uspeh. S finančnimi sredstvi smo se takoj lotili velikega zalogaja: poplačila izgradnje prizidka k osnovni šoli Šmartno, saj nam je prej skupna občina za doto naprtila dolg v višini 400.000 EUR. Tako smo že na začetku delovanja občutiti finančno pomanjkanje, saj nismo pričakovali, da bo strošek prizidka padel na ramena nove občine.

Z leti pa so prišli tudi svetlejši trenutki; prva pomembnejša investicija je bila izgradnja mostu pri Gabru, kar je bil eden izmed začetih uspehov mlade občine. Prekrili smo strehe vseh javnih objektov, ki so bili tega posega potrebni. Nove, večje prostore je na Staretove trgu 12 dobila krajevna knjižnica, ki se je vrsto let stiskala v Kulturnem domu Šmartno. Svetli in sodobno opremljeni prostori dnevno privabljajo mnogo občanov, željnih branja, druženja ali izobraževanja. Naša krajevna knjižnica je tako postala osrednja točka medgeneracijskega druženja. V letu 2006 se je pokazala potreba po obnovi šolske telovadnice. Odločiti se je bilo potrebno med obnovo stare, premajhne, energetske potratne telovadnice, ali zbrati pogum in se lotiti izgradnje nove dvorane, ki bi zavetje nudila šolarjem in lokalnim športnim društvom za izvajanje letnega programa športa. Svetniki so izbrali slednjo rešitev in gradnja se je pričela jeseni leta 2007. Odločitev za gradnjo je temeljila na zavedanju, da gradimo prostore, namenjene predvsem mladini, ki pa bodo dolgoročno prinesli tudi stroške obratovanja in vzdrževanja. Otvoritev Športne dvorane Pungrt septembra leta 2008, zadovoljni uporabniki in polna zasedenost vse do danes (potrebe po terminih so še vedno večje od možnosti) so dokaz, da je bila odločitev, kljub še vedno prisotnim občasnim očitkom o smotnosti gradnje, pravilna.

Slediti je bilo potrebno tudi naraščanju števila predšolskih otrok in zagotoviti prostorske pogoje za izvajanje predšolske vzgoje. V začetku leta 2008 je Vrtec Ciciban začel delovati v okviru OŠ Šmartno, kar se je zelo kmalu pokazalo za pametno in smotno potezo, predvsem pri ceni programa. V zadnjih letih smo odprli štiri nove oddelke (Primskovo, Velika Kostrevnica, dva v Šmartnem pri Litiji) in skušali zagotoviti varstvo čim večjemu številu otrok.

Največja rak rana nove občine pa so bile prav gotovo ceste in oskrba s pitno vodo. Na teh področjih so bile razmere katastrofalne. V desetih letih je bilo posodobljenih kar 23 km cest (od skupno 200 km cest, ki jih občina vzdržuje), kar v znesku predstavlja okvirno 2,5 mio EUR. V veliki želji po ureditvi čim več odsekov cest, smo našli na problem, da v velikih primerih urejamo promet po privatnih zemljiščih. Ker so si tudi naši dedki želeli urejenih cest, so dobrohotno in brezplačno dovolili rekonstrukcije in posege v njihova zemljišča. Danes pa njihovi vnuki ali nasledniki zahtevajo plačilo za že podarjena zemljišča. Tudi tega problema smo se resno lotili in za kar nekaj odsekov uredili odmero in odkup. Za naslednjo politično generacijo je ostalo še približno 50 km cest, ki jih je potrebno odmeriti.

V želji, da bi se občani v naši skupnosti dobro počutili in imeli kvalitetno življenje, smo gradili vodovode, jih prevzemali (predvsem tam, kjer so razumeli pravila o pitni vodi) in obnavljali. V desetih letih je bilo položenih približno 21 km vodovodnih cevi s pripadajočo opremo na različnih delih občine (Primskovo, Preska nad Kostrevnico, Obla Gorica, Leskovicca, Jagodnik, Ravni Osredok, Grilovec, Šmartno).

Vseh deset let pa smo se borili tudi z državnimi mlini za izgradnjo obvozne ceste. Vloženega je bilo ogromno dela, truda in volje, da smo letos s pomočjo Direkcije RS za ceste končno uspeli začeti z gradbenimi deli. Vendar za nas tako velik in pomemben projekt ne more teči brez težav, ki pa upam, da bodo rešene v zadovoljstvo vseh vpletenih.

Manj uspešni smo bili pri reševanju našega največjega okoljskega problema – odlagališča Rakovnik. Do zastupljanja so brezbrizni tako lastniki zemljišč, še bolj IUV, pa tudi država. Tu smo bili in še vedno smo, enostavno premalo pomembni. Vendar ne bomo odnehali!

Če ocenimo deset letno delovanje občine lahko rečemo, da je bilo uspešno. Prav gotovo bi bilo lahko tudi bolje, zato si želimo, da naslednji rodovi nadaljujejo naše delo in dokažejo, da so lahko boljši od nas.

Milan Izlakar, Karmen Sadar

Investicije Občine Šmartno v letu 2013

Asfaltiranje lokalne ceste Leskovicca - Vrata

Asfaltiralo se je 600m lokalne ceste Vrata - Višnji Grm - Razbore. Uredilo se je odvodnjavanje.

Asfaltiranje javne poti Širčelj - Lisjak (Račica)

Asfaltiralo se je 450 m ceste v naselju Račica.

Obnova kulturnega doma v Veliki Štangi

Obnovila se je fasada na dveh stranicah kulturnega doma v naselju Velika Štanga.

Asfaltiranje javne poti - odcep Krašovce (Dragovšek)

Asfaltiralo se je 450 m ceste proti naselju Dragovšek.

Asfaltiranje ceste Gradišče Markovič

Asfaltiralo se je 370 m ceste med naseljem Gradišče in Markovičem.

Spoštovani krajanj, občani, podporniki in člani PGD Šmartno!

Iskreno se vam zahvaljujemo za potrpežljivost, ustrežljivost, vso pomoč in sodelovanje v iztekajočem se letu. Z enakimi željami po uspešnem delovanju in sodelovanju, korakamo člani PGD Šmartno, tudi v leto, ki se nam približuje. Trudili se bomo, tako kot vedno, še naprej po naši dolžnosti in zavesti, uspešno skrbeti za varnost kraja in pomagati vsem, ki bodo potrebovali našo pomoč. Upamo, da bo potreb po našem posredovanju čim manj, ker posledično temu sledi varno in brezskrbno življenje vas, nas in našega kraja. Ne glede na vse, gasilci

PGD Šmartno tudi v letu 2014 ostajamo v stalni pripravljenosti. Zahvaljujemo se vam za vse prispevke, donacije in ostale oblike pomoči, ki ste nam jih namenili v tem letu, priporočamo se seveda tudi za prihajajoče leto. Hkrati vas obveščamo, da bomo v teh dneh pričeli s tradicionalnimi gasilskimi voščili "od vrat do vrat" in vam z novim koledarjem zaželeli sreče in zdravja. Veseli bomo vaših prostovoljnih prispevkov.

Leto 2014 bo za naše društvo pomembno. V jesenskem času bomo namreč praznovali visok jubilej – 130 letnico delovanja. Upamo, da se nam boste pri dejavnostih in praznovanju pridružili vsi krajanj. Po krajšem pre-

Slej ali prej se vse postavi na svoje mesto

Ko boste prebrali te vrstice, bo že znano, koliko milijard evrov nas bo stala sanacija bank. Če so bile napovedi prave, in jih pretvorimo v številke, ki so nam bolj blizu, to pomeni približno znesek, ki ga letno namenimo za vse pokojnine. S tem denarjem bi lahko 50 let izplačevali štipendije, to je približno polovica celotnega letnega proračuna države.

Nič ne kaže, da bi se razmere kaj kmalu izboljšale, brezposelnost še vedno narašča, pravijo, da bo Slovenija poleg Cipra edina država, ki bo v naslednjem letu še vedno v rdečih številkah. Odhajajoče leto so zaznamovali številni novi davki, ki bodo imeli velike posledice na standard ljudi, gospodarstvu pa bodo dodatno otežili možnost razvoja. Slovenija ne drsi navzdol le na lestvicah konkurenčnosti, ampak tudi na lestvicah koruptivnosti. Zadnji dogodki povezani z odstopi ministrov in protikorupcijske komisije, kažejo na to, da lobiji iz ozadja niso izmišljotina, ampak realnost, pred katero ne moremo več zatiskati oči. Na to nas opozarja tudi tujina. Najmočnejša politična sila v Evropi, Evropska ljudska stranka, je v posebni resoluciji izrazila globoko zaskrbljenost nad razmerami v Sloveniji. Nasprotovanje vsem predlogom, ki bi omogočili, da bi se razkrila odgovornost za nastale razmere, je izjemno. Pritiski na najbolj moteče akterje se stopnjujejo in postajajo vse bolj nerazumni. Zaznava se bojazen, da bi lobiji izgubili moč in vpliv, ki so ga bili navajeni leta in leta. Počasi pa se vendarle premika. Zato ne bomo obupali, ampak bomo vztrajali na tem, da se razkrijejo nečednosti, ki so se doslej pometale pod preprogo in vzpostavi zdravo okolje v vseh podsystemih naše družbe.

Drage občanke in občani, slej ali prej se vse postavi na svoje mesto. Želim si, da bi se prvi korak na tej poti zgodil že v prihodnjem letu. Da bi dobili nek jasen signal, da se razmere izboljšujejo, da naša lepa dežela spet stopa na pot razvoja.

Vsem skupaj pa v novem letu želimo predvsem zdravja in osebnega zadovoljstva ter veliko drobnih lepih trenutkov, ki polepsšajo dan.

Vaša poslanka, Romana Tomc

dahu v prihodnjem letu, ob slovesnosti, planiramo tudi gasilsko veselico. Upamo, da vam bo spremenjena lokacija všeč in da mize ne bodo samevale. O dogodkih v zvezi z našim društvom vas bomo redno obveščali.

V letu, ki prihaja, vam vsem skupaj želimo obilo zdravja, sreče, zadovoljstva, uspehov in naj vas občutek varnosti spremlja na vsakem koraku. Naj bo leto 2014 nadgradnja našega dosežanega sodelovanja. Gasilci PGD Šmartno bomo dežurali, tudi ko ne bo nevarnosti.

Hvala lepa in NA POMOČ!

PGD Šmartno pri Litiji

Spoštovane občanke in občani Šmartnega pri Litiji!

Kot občinski svetnik Litije in nekdanji občan včasih skupne, sedaj šmarnske občine, sem zelo povezan z vami preko različnih društev, predvsem preko športa. Kot našo litijsko imam zelo rad tudi vašo občino, tu mislim v prvi vrsti na ljudi in prelepo pokrajino, ki ima pridihi meni zelo ljube Dolenjske. Zato mi dovolite, da se na vas spoštovani občani, kot vsako leto tudi ob zaključku letošnjega leta obrnem z iskrenimi željami. Želim vam vse dobro, vse lepo za bližajoče se praznike in srečno ter uspešno leto, ki je pred nami.

Naj vam vsem tudi v letu 2014 služi zdravje, ne zmanjka denarja, ljubezni do bližnjih, sočutja in dobrote do osamljenih, bolnih in zapostavljenih. Pomagajmo si, radi se imejmo in še enkrat SREČNO 2014.

Boris Doblekar

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA

1. december - dan boja proti AIDSU

Aids ogroža ljudi po vsem svetu in ni samo problem okuženih in bolnih ampak je svetovni globalni problem, ki se lahko dotakne vsakogar izmed nas.

HIV okužba je velikokrat posledica nevednosti, neznanja in neodgovornosti. Vsako leto 1. decembra obeležimo Svetovni dan aidsa, ki ga je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) prvič razglasila pred 25-imi leti, leta 1988.

Osrednja tema, ki jo je SZO izbrala za obdobje od 2011–2015 nosi naziv »PROTI NIČLI«. Torej: Nič novih okužb s HIV, nič diskriminacije in nič umrlih zaradi aidsa. Leta 2015 naj se nobeden otrok ne bi rodil s HIV.

Problem HIV/AIDS je rešljiv.

Za rešitev pa so potrebni: vednost, informiranost, govor in pogovor, nediskriminacija in vztrajno delovanje ter sodelovanje.

Stanje v Sloveniji:

Po kriterijih razširjenosti epidemije HIV/aidsa, ki jih določata UNAIDS/WHO, se Slovenija uvršča v kategorijo držav z nizko stopnjo epidemije, kjer se HIV/aids še ni pomembno razširil v nobeni podskupini prebivalstva. Po podatkih iz gradiva Okužba s HIV v Sloveniji – Letno poročilo IVZ za leto 2010 je stanje na področju aidsa zadnjih deset let naslednje:

- s HIV je okužena manj kot ena oseba na 1000 prebivalcev.

- v obdobju 2001/2010 je bilo prepoznanih 315 primerov okužbe, za aidsom zbolelo 84 oseb in umrlo 25.

- najbolj rizična skupina pri nas so moški, ki imajo spolne odnose z moškimi.

- v letu 2010 je bilo prepoznanih 35 primerov okužbe.

Območno združenje Rdečega križa Litija že vrsto let sodeluje z Gimnazijo Litija, tako da 1. decembra – ob svetovnem dnevu boja proti aidsu postavimo stojnico v Gimnaziji Litija, in tako s preventivnim in zdravstvenim vzgojnim programom seznanjamo mlade o AIDS-u in drugih nalezljivih boleznih. V ta namen smo tudi letos dijakom razdelili različna gradiva, zloženke, pentlje in kondome.

Danica Svršina

20. let sadjarskega društva Litija

Petega marca 2014 bo minilo že dvajset let od ustanovnega občnega zbora na katerem so ljubitelji sadjarstva ustanovili »Sadjarsko društvo Litija. Zanimanje je pri občanah padlo na plodna tla, saj se je takoj ob ustanovitvi društva včlanilo 40 sadjarjev, članstvo pa se je do danes povečalo na številko 250.

Med ustanovitelji društva so bili prvi Anton Štrus, Vojko Bizjak, Viktor Drnovšek, Zvone Končina, Janez Hauptman, Dušan Vidnjevič, Avgust Petek, Alojz Vidic, Rudolf Remec in Cvetko Kos. Prvi predsednik je postal Anton Štrus, tajnik društva pa Vojko Bizjak, ki sta uspešno društvo vodila do leta 2002. Tega leta pa je predsedniško mesto prevzel Vojko Bizjak, strokovna tajnica pa je postala Vesna Velikonja. Društvo je takoj po ustanovitvi pričelo s tečajmi obrezovanja sadnega drevja in vinske trte, s strokovnimi predavanji, ki so jih vodili priznani strokovnjaki, Andreja Brebce, Roman Mavec, ing. Maljevič in drugi. Društvo je vsako leto organiziralo strokovne ekskurzije, na katerih so člani društva spoznali sadjarstvo slovenske Istre, Nove Gorice - Goriška Brda, dolensko, belokranjsko, gorenjsko, štajersko, prekmursko in osrednjo slovensko področje. Obiskali so večje sadjarske centre, drevnice in hladilnice (sadovnjak Brdo pri Lukovici, Bilje pri Novi Gorici). Trsnico in vinsko klet Jarkovič v Podbočju, sadovnjak in drevnico Mirošan, »Evrosad Krško«, sadjarstvo Darsad d.o.o - Krošelj, sadovnjak Aškerc v Rimskih Toplicah, Krajinski park Goričko, Krajinski park Barje in nasad ameriških borovnic kmetije Suhadolnik na Vrhniki. Žal nam je v Litiji ostal samo sadovnjak »Kraševec« vse ostalo je propadlo (sadovnjak Pečice, Kresniški vrh) ostali so samo manjši nasadi, ki jih gojijo posamezni sadjarji. Praviloma so se ekskurzije končale z vodenimi degustacijami slovenskih vin, pri zasebnih vinarijih ali pa v večjih kletah (Goriška Brda, Vina Koper, Vinag, Istenič kot proizvajalec penin, Metliška klet, Zlati grič, Vinska klet Krško in druge). Leta 2003 je društvo razvilo svoj prapor, prvi praporščak pa je postal ustanovni član Dušan Vidnjevič, ki še kljub letom zvesto opravlja svoje poslanstvo. Vsako leto se s praporom udeležuje proslave ob dnevu

Slovenske zastave na Geoss-u, za kar je letos prijel posebno priznanje. Društvo deluje enotno, kljub temu da se je občina razdelila na dve občini, občino Litijo in občino Šmartno pri Litiji, člani so tako iz Litije in Šmartnega, v Šmartnem pa so ustanovili Vinarsko društvo, v katerega so vključeni tudi člani iz Litije. Ob zaključevanju 20. letnega bogatega in pestrega dela pa se je vodstvo odločilo in pripravilo s skromno toda po svoje bogato sadjarsko razstavo in jo predstavilo v avli občine Litija. Razstava je dosegla svoj namen, zanimanje in odobravanje obiskovalcev, med obiskovalci so bili tudi otroci iz osnovne šole s prilagojenim poukom, otroci osnovne šole Litija in otroci iz vrta Litija. V avli občine Litija se zvrsti mnogo razstav, toda sadjarska razstava je bila za mnoge presenečenje, ker tovrstnih razstav v Litiji še ni bilo, upamo, da to ni zadnja. Hvala vsem obiskovalcem in prisrčno vabilo na prihodnjo razstavo.

Ciril Golouh

Oživljanje tradicij

Društva oživljamo tradicionalno kulinariko ter organiziramo peko in prodajo domačih pekovskih izdelkov. Veliko se govori o potrebi po povečanju lokalne samooskrbe, vendar pa je pot, da zadosti vsem tržnim, davčnim in pogojem za varno delo z živili lahko zelo zahtevna.

V Društvu za razvoj podeželja LAZ iz Jablaniške doline in Društvu podeželskih žena in deklet iz Polšnika smo si s skupnim projektom zadali cilj, da uredimo pogoje, da bodo pekovski izdelki, narejeni na tradicionalen način na voljo kupcem. Za izvedbo projekta Dobrote iz srca smo pridobili sredstva iz LAS Srce Slovenije in k sodelovanju so vabljeni vse gospodinje iz Jablaniške doline in Polšnika, ki rade pečejo domače dobrote. Podeželje ima ogromno potencialov glede na trend vračanja k naravi, zdravi pre-

hrani ter domači kuhinji. Namen projekta je tako vzpostaviti pogoje in ponuditi podporno okolje za razvoj dejavnosti na podeželju. Dodatne aktivnosti, kot je peka, lahko podeželskim ženskam zapolni vrzel, ki nastane v zimskem času in je vsekakor dobrodošel vir zaslužka. V sklopu projekta, katerega tema je kulinarika bodo potekale različne delavnice. Eden od ciljev je zato tudi zbiranje tradicionalnih receptov iz področij kjer delujeta obe društvi, ki jih bomo objavili v knjižici. S tem bomo obe-

Potepanje po Beli Krajini

Na prečudovito sončno soboto, 26. 10. 2013, smo se člani Društva podeželske mladine Litija in Šmartno (DPM LIŠ) odpravili na vsakoletno strokovno ekskurzijo. Tokrat nas je pot vodila v Belo Krajino, kjer smo spoznavali tamkajšnje podeželje in kmetijstvo.

Naše celodnevno druženje se je pričelo v jutranjih urah. Prvi postanek smo naredili na turistični kmetiji Mlinar v Rožnem Dolu na severu Bele Krajine, kjer nam je gospodar Milan Plut predstavil kmetijo. Glavna dejavnost na kmetiji je ekološka reja goveje živine, ukvarjajo pa se tudi z naslednjimi dopolnilnimi dejavnostmi: ribogojstvo, turizem, predelava in prodaja mesa na domu. Imajo krave dojilje ter bike pitance, ki se pasejo na 40 ha pašnikov od maja pa do prvega snega. Pozimi jih preselijo v hlev na globoki nastilj in jih redno spuščajo na bližnji pašnik. Imajo tudi 6 konjev za jahanje. Predstavil nam je tudi osnove ribogojništva in delo z ribami na njihovi kmetiji. Letno v dveh bazenih, skozi kateri teče potok, ki je nekoč pogojan mlin, za prodajo vzredijo 6 ton rib. Na koncu so nas še pogostili z ribjim namazom in domačimi mesnimi izdelki. Pot smo nadaljevali čez Semič do sadjarsko-vinogradniške kmetije Malnarič. Na kmetiji imajo 8 ha vinogradov ter 2 ha sadovnjaka. Po kratki predstavitvi kmetije je sledila degustacija njihovih vin ob belokranjski pogači in siru. Ob strokovni razlagi smo okušali letošnjo mlado vino oz. mošt, ter lanskoletno vino. Dobre volje smo se odpravili naprej proti Pivovarni in vinski kleti Vizir, kjer so nas veselo pričakali. Najprej so nam predstavili vinsko klet. Njihova posebnost je, da nimajo lastnih vinogradov, temveč jim surovine dobavljajo pogodbeniki. Imajo lasten laboratorij za osnovne kemijske analize. Sledila je degustacija vin. Med samo degustacijo nam je Denis Imširovič opisal vina, ki smo jih degustirali. Ko smo izvedeli vse o vinih, je sledila še predstavitev pivovarne. Idejo o varjenju piva so dobili, ker so želeli ponuditi trgu pivo brez konzervansov ter umetnih dodatkov. Trenutno

proizvajajo 8 različnih vrst piva, kmalu pa bodo poizkusili narediti tudi pšenično pivo. Poleg običajnega piva z ječmenovim sladom izdelujejo tudi bolj nenavadne, kot je na primer Kostanko, ki vsebuje okus kostanja. Piva varijo brez dodajanja konzervansov in pasterizacije. Pivo dodatno fermentira v stekleničkah, zato je rahlo motno z naravno prisotno usedlino. Takšna piva so tudi bolj bogata z vitamini B kompleksa in so nasplošno polnejšega okusa. Seveda smo degustirali tudi piva. Ob zvokih harmonike smo se odpeljali v Griblje pri Gradacu, na kmetijo Toneta Štručlja. Gospodar nam je predstavil ter razkazal kmetijo. Glavna gospodarska panoga na Štručljovi kmetiji je priraja mleka. Redijo okoli 160 glav goveje živine, od tega 70 krav molznic črno bele pasme ter 20 bikov pitancev. Imajo nov sodobno opremljen hlev za krave molznice z molznim robotom znamke Lely. Štručljovi obdelujejo 85 ha kmetijskih zemljišč, večinoma so to njive. Na njivah pridelujejo koruzo za silažo, travno-deteljno mešanico, lucerno, pšenico, ječmen, tritikalo ter krmni sirez. Na koncu so nas pogostili z belokranjsko pogačo in vinom. Iz

Gribelj nas je pot vodila v Črnomelju, natančneje v Lokve pri Črnomlju do največje belokranjske prašičje farne Stariha. Na kmetiji nas je pričakal gospod Jože Stariha z družino. Družina Stariha ima v lasti 170 ha veliko posestvo. Na kmetijskih zemljiščih gojijo 85 ha koruze, ostale površine pa namenijo pridelavi žit, to so ječmen, pšenica ter tritikala. Na farmi imajo kooperacijsko pitanje prašičev za Farme Ihan, od katerih dobijo mladiče, ki jih spijajo do končne teže. V celem letu spijajo okoli 6000 prašičev, po 2000 v enem turnusu. Prašiče krmijo z doma pridelano krmo in be-ljakovinskimi dodatki. Poleg prašičev imajo tudi 10 konj. Naš zadnji postanek je bil v Krupi, kjer smo si ogledali največji izvir v Beli krajini, izvir reke Krupe. Reka prihaja na površje v vasi Krupa, približno 3 km od Semiča, kjer izvira izpod 30 m visoke skalne stene. Nedaleč stran od izvira leži Turistična kmetija »Ob izvihu Krupe«, kjer smo se v tradicionalni Belokranjski hiši okrepčali z večerjo. S polnimi trebuh, z veliko dobre volje ter ob zvokih harmonike smo se veselo odpeljali nazaj proti domu.

Mija Tomšič

Mešani pevski zbor CUM ANIMA in Otroški pevski zbor ŽVRGOLEVČKI
vas vabijo na
BOŽIČNI KONCERT
v nedeljo, 26. december 2013 ob 19. uri v cerkvi Svetega Martina

Valvasorjev pogled v naravo

Ob počastitvi 320. obletnice smrti J. V. Valvasorja in 10. obletnice ustanovitve občine Šmartno pri Litiji smo na gradu Bogenšperk otvorili novo stalno razstavo z naslovom Valvasorjev pogled v naravo.

Doslej so na gradu obiskovalci spoznavali življenje Janeza Vajkarda Valvasorja in se seznanjali z njegovim delom na številnih področjih (tiskarstvo, geodezija, etnologija itn.). Z razstavo Valvasorjev pogled v naravo pa smo ga prvič predstavili tudi kot naravoslovca. V Slavi vojvodine Kranjske je Valvasor ohranil številne opise žive in nežive narave, v 18. zvezku Iconothece Valvasoriane (Rastline in živali na Kranjskem, 2004) pa zapustil bogato slikovno gradivo rastlin in živali. Njegovo delo je izredno dragoceno, tem bolj, ker je na mnogih področjih naravoslovja ne le prvo, pač pa tudi edino, ki o naravnih pojavih, rastlinah in živalih tedanjega časa sploh kaj pove. Iz Valvasorjevih opisov je čutiti pozitiven odnos do živega sveta in tudi zavedanje, kako krhko je ravnovesje v naravi, če vanj poseže človek. Razstava se nahaja v nekdanji lovski sobi, kjer je bila tri desetletja na ogled grafična zbirka z lovsko tematiko ter lovske trofeje Zasavskih lovskih družin. V novi razstavi so na panojih predstavljena področja (speleologija, paleontologija, botanika, zoologija, gozdarstvo, kmetijstvo, čebelarstvo, lovstvo, ribištvo) o katerih je Valvasor pisal in mnoga od njih tudi sam raziskal. Preko ambientalne postavitve smo posebej izpostavili nekatere slovenske posebnosti, kot je na primer sloviti Valvasorjev opis polha in lov na polhe, lov na medveda in ribolov na presihajočem Cerkljanskem jezeru. V središču razstave je postavljena razstavna vitrina v kateri so predstavljene rastline, ki so v Valvasorjevem času omogočale preživetje Kranjcem. Razstavo dopolnjuje tudi naravoslovna pot Z Valvasorjem v naravo, na kateri je mogoče s pomočjo interaktivnega določevalnega ključa spoznavati drevesne in grmovne vrste, v poletnem času pa nabrati tudi rastline, ki jih je upodobil že Valvasor in jih shraniti v Valvasorjevi herbarijski mapi. Ob odprtju razstave sta Valvasorjevo naravoslovno delo predstavila prof. dr. Boris Sket, član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter avtorica razstave dr. Romana Erhatic Šimik, muzejska svetnica Tehniškega muzeja Slovenije. Razstavo je svečano otvorila dr. Simona Bergoč z Ministrstva za kulturo. Razstavo so omogočili Javni zavod Bogenšperk, Tehniški muzej Slovenije, Ministrstvo za kulturo RS, Zavod RS za šolstvo in Zavod za gozdove Slovenije.

Joži Vovk, Javni zavod Bogenšperk

KULTURA

Večer z jožetom in Darkom Vidicem

Na predvečer Prešernovega rojstne dne, 2. decembra, smo se srečali z imenitnima umetnikoma, Šmarčanoma, ki sta na poseben način povezana s Prešernovim imenom. Jože Vidic, baritonist in prvak SNG Opera in balet Ljubljana, je vidno zaznamoval slovenski operni svet in je prejel nagrado Prešernovega sklada za vloži vojvode Lorenza v operi Črne maske in Grudna v operi Ljubezen kapital. Njegov brat, baritonist Darko Vidic, pa je prejel študentsko Prešernovo nagrado za nastope na opernih in koncertnih odrih v minulem študijskem letu

Foto: Marjan Janežič

Snidenje z obema pevcema je Valvasorjevo knjižnico na gradu Bogenšperk napolnilo s simpatijami in odkritim občudovanjem do njunega talenta in trdega dela, ki ga terja kariera opernega pevca. Občuteno in z veliko mero empatije se je z njima pogovarjala Danica Dolinar, urednica Uredništva glasbenih in baletnih oddaj Televizije Slovenija. Razkrili so nam tudi nekaj skrivnosti iz zakulisja življenja in dela prvaka, ko se pripravlja na vlogo, ki od njega terja več kot tri ure pojavnosti na odru – tako v pripravi na besedilo kot izvedbe glasbe oz. petja. Med pogovor so spretno vpletli niz odlomkov, ki so nam predstavili pevca v času in prostoru. Predvsem pa smo se zbrani, v polni Valvasorjevi knjižnici, znova občud-

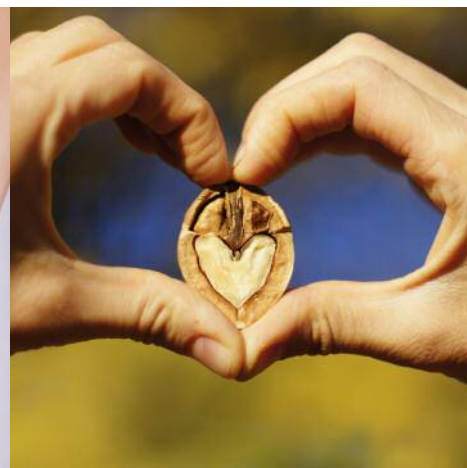
joče zazirali v oba pevca, ki z odkritimi srci ostajata tesno povezana s svojimi domačimi, navezanost pa seveda sega tudi do kulturnega ustvarjanja v domačem kraju. Gotovo so se zamajale nekatere napačne predstave o svetu opernega pevca. A če so padli stereotipi, se je na drugi strani še močneje utrdilo naše prijateljstvo in občudovanje do obeh pevcev. Kako se je pričela njuna pevska zgodba, se stopnjevala in tudi doživela izreden razmah, nam je simpatično in nazorno predstavil Peter Bedjanič, upokojni urednik Radia Slovenija, nekda-

nji kritik, publicist, pevec in velik poznavalec pevskega sveta. Poleg najvidnejše vloge v njunem umetniškem delovanju – opere – se je dotikal tudi lepih vezi, ki ju ohranjajo povezana z domačim krajem: kot člana, in Jože tudi umetniški vodja, Slovenskega okteta sta ambasadorja slovenske glasbe po svetu, vodita pa tudi izredno kvalitetne domače vokalne skupine: Jože Oktet Valvasor, Darko pa Moško vokalno skupino Lipa. Majhen kraj lahko rodi velike ljudi. Počasi ga pre-rastejo, odidejo po potrditve in izzive v širni svet. A vezi ostanejo. Jože jih skupaj s svojo družino ohranja, Darko prav tako. Njunim uspehom in predvsem izjemni umetniški osebnosti Jožeta Vidica se je s posebnim priznanjem poklonila tudi mlada šmarska občina v svojem jubilejnim 10. letu obstoja. Organizatorici večera, Knjižnica Litija in Javni zavod Bogenšperk pa sta ob snidenju obema pevcema izrazili zahvalo za sodelovanje in spodbujanje domačega okolja h kulturni odličnosti.

Andreja Štubec

Foto: Marjan Janežič

Jutrišnji dan pripada tistim,
ki s kreativnostjo gradijo prihodnost,
živijo svoje sanje in trdno verjamejo
v tisto, kar delajo.

VZAJEMNA
Jaz zate, ti zame. 15 let

Poslovalnica Litija
Ponoviška cesta 3
1270 Litija
Tel.: 01/ 896 39 51

Delovni čas:
pon: 8:00 - 12:30 in 13:00 do 15:00
tor: 8:00 - 12:30 in 13:00 - 15:00
sre: 8:00 - 12:00 in 13:00 do 17:00
čet: zaprto
pet: 8:00 - 14:00

Zastopstvo Trbovlje
Mestni trg 5a
1420 Trbovlje
Tel.: 03/562 51 71

Delovni čas:
pon: 8:00 - 12:30 in 13:00 - 17:00
tor: 8:00 - 12:30 in 13:00 - 15:00
sre: 8:00 - 12:30 in 13:00 - 16:30
pet: 8:00 - 14:00

DOM TISJE

Na poti do pravih biserov

Kako hitro teče čas, ko smo s svojimi mislimi vpeti v vsakdanje obveznosti, ki zapolnijo naš mali svet. Zato se na nam na poti pojavijo včasih drobni, drugič veliki kamenčki, katerih namen je ustaviti naš korak in poiskati prave bisere življenja.

Povezovanje z ljudmi pokaže svojo moč v dobrih ali slabih trenutkih. Praznik, ki zaključuje jesenska dela, smo v letošnjem letu obeležili na prav poseben način, saj smo povezali različne generacije v lepem dogodku. Veselo martinovanje s petjem in harmoniko so za stanovalce pripravili dijaki Gimnazije Litija.

Praznovanja kličejo po pesmih, ki povežejo srca z nitjo radosti in vznesenosti. Tokrat so poslušalcem popestrili popoldan pevci in pevke domskega pevskega zbora Tisa z že tretjim tradicionalnim koncertom. Z virtuoznim igranjem znanih napevov nam je gost, prostovoljec Timotej Raspotnik, član Harmonikarskega orkestra Pustotnik, prikazal obseg svojega izjemnega talenta in ljubezen do frajtonarice. Stanovalka gospa Marinka Mali pa je s prisotnimi delila svoje misli in življenjske preizkušnje, izražene v pesmi z naslovom Grenka zemlja. Narava nam s pomirjajočim objemom poleg zavetja za viharje v duši ponuja bogat vir zdravilnih sestavin. V Uri družjenja s člani Čebelarstva Brenča smo se ob zanimivi predstavitvi poučili o postopku pridelave medu in o blagodejnih učinkovinah tega sladkega izvora zdravja. Pot, po kateri stopamo, ima veliko vzponov in padcev, križišč in ovinkov. Popotnikov cilj ni kraj, temveč nov pogled na stvari. Svoj pogled na mesto luči nam je v drugem delu potopisnega predavanja Pariz po dolgem in počez predstavil Tomaž Mittoni. Ob obsežnem slikovnem gradivu in ob zvokih šansonov smo si pričarali vonj po svežih francoskih rogljičkih, lepoto svetovno znanih znamenitosti ter značilnosti življenja Parižanov. Ustvarjalna žilica se skriva v prav vsakem izmed nas. Možnosti sodelovanja z mlajšimi odkrivamo v okviru več let trajajočega projekta Generacije generacijam, s katerim na različne načine krepimo vezi med učenci Osnovne šole Gradec ter stanovalci doma. Tokrat smo v kreativni delavnici, pod vodstvom gospe Aleksandre Krnc, izdelali zimski aranžma za okrašitev doma. Stanovanci so se z veseljem odzvali prijetnemu povabilu učencev OŠ Gradec, ki so jih spodbudili k odkrivanju meja lastne kreativnosti pri izdelavi božičnih ikeban. V duhu bližajočih se praznikov so stanovalci skupaj s prostovoljko in nekdanjo delavko doma, gospo Martino Kamnenovič izdelovali adventne venčke, ki že krasijo prostore doma in opozarjajo na pomen upanja, miru in ljubezni.

Aktivnosti društva upokojencev

Zgodilo se je ...

V torek, 5. novembra, smo za ljubitelje resne glasbe organizirali obisk operne predstave »Gorenjski slavček« v ljubljanski Operi. Spomladi nas je bilo 30, ker pa je bilo za to predstavo veliko zanimanja, smo tokrat ustregli še 20 obiskovalcem iz Šmartna in Litije. V tem mesecu smo izvedli tudi dva rekreacijska pohoda v šmarsko okolico in sicer Šmartno – Jelša – Liberga ter Šmartno – Sela – Bogensperk. O peti razstavi šmarskih vezilj poročamo v posebnem prispevku. V četrtek, 21. novembra, smo bili na poldnevem izletu v Trzinu, kjer smo si ogledali proizvodnjo peciva in drugih izdelkov v Pekarni Pečjak. Lepo so nas sprejeli in nam ob slovesu podarili nekaj njihovih izdelkov. Nato smo se napotili še v Kamnik, kjer smo obiskali muzej v gradu Žaprice. Sekcija Nove Korenine Primskovo pa je imela srečanje pod lipo in mašo za pokojne člane. V sredo, 20. novembra smo se zbrali prostovoljci in prostovoljke, ki v DU uresničujemo cilje projekta »Starejši za starejše«. Na sestanku smo povabili tudi koordinatorko zasavske regije g. Marjano Bajda in socialno delavko OŠ Šmartno, sestro Vlasto. Pregledali smo poročilo o opravljenem delu do konca novembra in se dogovorili za naloge, ki nas čakajo v decembru. V naši občini imamo 568 prebivalcev, starejših od 70 let, od tega imamo v projekt vključenih 446, kar predstavlja 78%. Prostovoljci ob

ponovnih obiskih starejših ugotavljamo, da je najbolj prisotna osamljenost pri ljudeh, ki živijo sami. Večina obiskanih z veseljem sprejme naše obiske. Seznanimo jih z možnostmi pomoči, v kolikor bi se znašli v težavah. V tem času so naši prostovoljci, ki so vključeni v krajevne organizacije RK, razdeljevali evropsko hrano, kot tudi prehrabne pakete. Izvršenih je bilo kar nekaj prevozov k zdravniku, prav tako smo skušali organizirati pomoč pri hišnih opravilih. Podali smo tudi nekaj predlogov za obisk patronažne službe. Koordinatorica zasavske regije nam je predstavila pozitivne izkušnje iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja, kjer izvajajo projekt že deseto leto. Posebej smo se razveselili pobude sestre Vlaste – socialne delavke OŠ

Spomin na bližnje, ki so zapustili ta svet, je dragocenost, ki se skrbno hrani v naših srcih. S spominsko sveto mašo smo počastili vse pokojne stanovalce, ki so se od nas poslovili v preteklem letu. Zopet se je po domu razlegala pesem, ki je v sebi nosila utrinke spominov iz preteklosti in nas povezala v prijetnem pričakovanju prihodnjih dogodivščin. Del te čarobnosti je za stanovalce ustvaril učiteljski ženski pevski zbor Litus iz Litije, ki je z odličnimi vokali predstavil svoj obsežen repertoar. Stanovalci si bodo v posej lepem spominu ohranili nastop Delavskega kulturnega društva Svoboda Dobrna Trbovlje, ki so za udeležence pripravili zanimiv in vesela poln program. Druženje in iskren pogovor z ljudmi, ki so nam blizu, nam omogoča izredno pomembno svobodo izražanja lastnih misli in občutij. Kako pomembne so omenjene lastnosti za slehernega posameznika se zavedajo v Društvu za ohranjanje vrednot NOB, ki so obiskali svoje člane in jim namenili svoj čas in prijateljski stisk roke. Bogat prispevek različnih društev, pevskih zborov in prostovoljcev predstavlja nenadomestljivo vrednost pri zagotavljanju visoke kakovosti bivanja v domu. Pri ustvarjanju prijetnejšega utripa življenja v domu pomembno prispevajo tudi stanovalci, ki skrbno opravljajo različna manjša, a pomembna dela. V zahvalo za njihov trud smo pripravili slavnostno večerjo, s katero smo želeli nagraditi njihovo skrbnost in jim ob kulinaricnih užitek izraziti hvaležnost za dosedanje uspešno sodelovanje. Pred nami je pestro obdobje praznovanja, iskrenih stiskov rok in lepih želja, s katerimi bomo zaključili še eno leto. Ko se bomo ozrli nazaj in v mislih priklicali izkušnje in dogodke preteklega leta, se namo na dosežene cilje osredotočimo na vse, kar smo se v tem letu naučili o sebi in ljudeh, ki nas podpirajo in hodijo ob nas.

*Renata Ozimek,
Romana Volič Vukadin, Mateja Lab*

Šmartno, da bi tudi otroci njenega krožka obiskovali starejše in jim pomagali s tem, da bi se z njimi družili, slabovidnim kaj prebrali, opravili za njih nakup v trgovini in podobno. Za začetek smo se dogovorili za nekaj konkretnih obiskov, pričakujemo, da se bo to medgeneracijsko sodelovanje uspešno nadaljevalo in z našo pomočjo postopoma širilo. Na koncu smo se dogovorili, da bomo v začetku decembra tudi mi obiskali predvsem najstarejše in vse bolne in jim polepšali najbolj tuoben čas v letu. Naša želja je, da bi se vsi prostovoljci občine med seboj povezali, saj bi le s sodelovanjem najlažje odkrivali potrebe po pomoči in jih tudi skušali reševati.

Boris Žužek

ZAHVALA

*Ni več trpljenja, ne bolečine.
Življenje je trudno končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)*

Tiho je zaspala najdražja mama, stara mama in prababica

VIDA STOPAR

(11.3.1930 - 6.11.2013)

iz *Cerkovnika 20*

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Vsi njeni

V SPOMIN

*Ljubil si delo, zemljo in dom.
Zdaj v miru počivaj
naj bo v nebesih tvoj dom.*

Minilo je žalostno leto, odkar si nas za vedno zapustil,
dragi mož, atek, dedek in tast

FELIKS KOLAR

(29.11.1931 - 21.12.2012)

iz *Zavrstnika*

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, prižigate sveče in ga hranite v lepem spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Ko se utrga dan, soncu roko podamo
in cvet utrgamo zanj, ki ga radi imamo.
(Tone Perčič)*

Po dolgi in težki boleznici je zemeljsko pot sklenila

MARIJA PRAZNIK

(1932 - 2013)

iz *Primskovega 2*

Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in maše. Posebno lepa zahvala velja osebnju Doma starejših občanov Grosuplje, župniku g. Janezu Jeromnu iz Veliškega Gabra, ga. Mariji Prosen, pogrebne mu zavodu Perpar, krajevni organizaciji Rdečega križa Primskovo in upokojencem s Primskovega. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste bili v najtežjih trenutkih z nami.

Žalujoci: mož Ljudvik in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Kogar imamo radi,
nikoli, nikoli ne umre,
le daleč, daleč je...*

Ob boleči in prezgodnji izgubi našega dragega
sina, soproga, očija, brata, svaka, strica in prijatelja

BRANKA ADAMLJETA

(1973 - 2013)

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami in nam pomagali. Hvala za stiske rok, izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in darove. Zahvala tudi g. župniku za duhovno oskrbo in lepe besede slovesa pri pogrebnih sv. maši in pogrebu. Hvala tudi ga. Marinki Vidgaj in ga. Tatjani Selan za izrečene ganljive besede slovesa ob odprtem grobu. Najlepša hvala vsem, ki ste se prišli posloviti od našega Branka, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi poti slovesa.

Dragi Branko, hvala ti za vse prijetne trenutke, ki smo jih preživeli s teboj.
A kjerkoli zdaj bivaš in kjerkoli zdaj si, z nami v srcih za vedno si.

Žalujoci: mama Francka, soproga Branka, hči Ana in sin Marko, brat Jože z družino, sestra Irena z družino, brat Matej z Marijo in prijatelji

ZAHVALA

*Kar je zapisano globoko v srcu,
se nikoli ne more izgubiti.*

Ob smrti
naše drage mame, stare mame, babice in prababice

ALBINE DOBRAVEC

po domače *Kepatove Albine iz Tenetiš*

(5.1.1927 - 25.10.2013)

se iskreno zahvaljujemo vsem in vsakemu posebej za spremstvo na njeni zadnji poti, za vsa izrečena in pisna sožalja ter poklonjeno cvetje in sveče. Zahvaljujemo se osebnju Doma Tisje za oskrbo, dr. Benedičiču, dr. Kolšku in Torokalnemu oddelku KC Ljubljana za zdravljenje, KS Breg-Tenetiše in Predilnici Litija za darovano cvetje, g. župniku za opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, trobentaču, vsem sosedom in znancem za darove ter Komunalnemu podjetju Litija za organizacijo in pomoč pri pogrebu. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: sinovi: Jani, Miran in Dušan z družinami

ZAHVALA

*Tam na jasi,
v jutranji rosi se pase srmjad,
a tebe ni več,
ki opazoval si jo rad.*

Ob boleči izgubi
dragega moža, očeta, dedka in pradedka

ALBERTA IZLAKARJA

(1935 - 2013)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in svete maše. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. Janezu Kvaterniku in ministrantom za lepo sveto mašo in pogrebni obred. Iskrena hvala lovski družini Litija in ostalim družinam za lepo opravljen lovski pogreb, g. Tonetu Lokarju pa za lep govor. Zahvala za pomoč velja tudi g. Jožetu Dragarju in g. Tonetu Hauptmanu iz KPL.

Žalujoci: žena Tončka, hčere Zvonka, Pavla in Ani ter sin Marko z družinami

KNJIŽNICA LITIJA - ŠMARTNO

Dr. Alojzij Juvan in njegov čas

»Dr. Alojzij Juvan se je rodil na Vačah, kot sin preprostih kmečkih staršev. Po končanem študiju prava v Gradcu in na Dunaju ga je kot odvetniškega pripravnika v Mariboru dohitela prva svetovna vojna. Po bojih na fronti in vojnem ujetništvu se je vrnil v Maribor in se tu za stalno naselil.

Odprl je uspešno odvetniško pisarno in si ustvaril družino. Dr. Juvan je politično pripadal katoliškemu političnem taboru. Kot vidni član mariborske SLS je bil leta 1924 prvič izvoljen v mestni občinski svet, leta 1928 pa za župana...

... V dveh županskih mandatih dr. Alojzija Juvana so izvedli veliko projektov, ki so mestu Maribor v trajni ponos, na primer letno kopalnišče na Mariborskem otoku, Vurnikova delavska kolonija, ureditev pobreškega pokopališča in odprtje Pokrajinskega muzeja v mestnem gradu. Dr. Juvan je drugo svetovno vojno preživel v izgnanstvu v Srbiji. Po vojni je bil odrižen na obrobje in pozabljen ter je do smrti leta 1960 živel pod drobnogledom Udbe.

To je le nekaj iztočnic na zavihku knjige o mariborskem županu, ki jo je napisal Maksimiljan Fras. Pred pisanjem je ugotovil, da o dr. Juvanu ni skoraj nobenih podatkov, večina njegovega arhiva je bila uničena. Tako je še bolj zaznal, kako pomembna bo njegova knjiga, ki bo sodobnim meščanom Maribora približala dr. Juvana. Pomembna pa je tudi za naše okolje, saj predstavlja vez z njegovim domačim krajem in sorodniki na Vačah. Knjigo o dr. Juvanu bodo v Knjižnici Litija predstavili 14. januarja 2014, ob 19. uri. Večer bo popestrila fotografska razstava Milana Amona.

Aleksandra Mavretič

www.knjiznica-litija.si

VRTEC

Medeni zajtrk v vrtcu Ciciban

15. novembra 2013 Slovenije obeležuje Dan slovenske hrane, s katerim Vlada Republike Slovenije spodbuja samooskrbo s kakovostno hrano iz lokalnega okolja. Na ta dan Čebelarstva zveza Slovenije že nekaj let pripravlja vseslovensko akcijo - Medeni zajtrk v slovenskih šolah in vrtcih.

V okviru tradicionalnega slovenskega medenega zajtrka smo cel teden v vrtcu Ciciban tudi letos izvajali temu primerne dejavnosti. Vzgojiteljice so čas v vrtcu namenile pogovorom o zdravi in nezdravi prehrani, ob tem so otroci izdelovali plakate. Pred počitkom so poslušali pravljice na temo zdravega načina življenja. Z različnimi likovnimi tehnikami so ustvarjali

OSNOVNA ŠOLA

Zdrav življenjski slog

V šolskem letu 2013/2014 na OŠ Šmartno že drugo leto izvajamo dejavnosti v projektu Zdrav življenjski slog. Projekt je namenjen vsem učencem od 1. do 9. razreda in jim ponuja še vsaj 2 dodatni uri športa na teden. Letos se program izvaja v devetih skupinah, sedem smo jih oblikovali na matični šoli, eno na Podružnični šoli Kostrevnica in eno na Podružnični šoli Štangarske Poljane.

V mesecu novembru smo se skupaj s planinskim krožkom odpravili na pohod iz Litije do Kmetije Blaj v Dragovškem, kjer smo imeli kostanjev piknik. Med krompirjevimi počitnicami smo se zabavali v bazenu ter ob igranju nogometa in odbojke v

športni dvorani. Ker je projekt namenjen tudi sodelovanju med šolo in okoliškimi klubi smo do decembra na naše ure povabili Športni klub Bleščica (ritmična gimnastika) in Kempo Arnis (samoobramba). Laura in Karolina sta nam predstavili in po-

Zagovorniki knjižnic ob dnevu splošnih knjižnic

November je tudi za knjižnice nekaj posebnega: 20. novembra imamo splošne knjižnice svoj dan, ki smo ga letos praznovali s svojimi zagovorniki. Zagovorniki knjižnice so vsi tisti, ki menijo, da so knjižnice in knjižničarji nepogrešljivi za prihodnost informirane in pismene družbe.

V obeh knjižnicah smo dan splošnih knjižnic povezali z nacionalnim projektom Rastem s knjigo. V goste smo povabili dva avtorja: v Šmartno je 22. 11. prišel Šmarčan, novinar in urednik, pa tudi prevajalec Igor Jurič, v Litijo pa 20. 11. prav tako rojen Litijan Ivan Esenko, publicist in fotograf, ki ga poznamo predvsem po njegovi predanosti naravi in živalim. Oba gosta sta sedmošolcem predstavila svojo poklicno pot in mnoge zanimivosti iz življenja. Ivan Esenko je pokazal izbor fotografij, spregovoril o svojih knjigah in veliki ljubezni do ptic in fotografiranja, saj ga fotoaparati povsod spremlja. Sedmošolci vseh osnovnih šol v Litiji so do zadnjega kotička napolnili jedilnico na OŠ Gradec, ki nam je prijazno odstopila prostor. Na koncu so otroci gosta presenetili z uganko in dihurjem, čudovito darilo pa je prispevala knjižničarka Stanka Sirk. Ivan Esenko je o svojih knjigah in fotografijah spregovoril tudi dijakom prvega letnika Gimnazije Litija. V petek, 22. 11. pa je sedmošolce OŠ Šmartno v Knjižnici Šmartno obiskal Igor Jurič. Spregovoril je o svojem otroštvu, študiju, poklicu in ob fotografijah iz vojnega območja komentiral posebnosti poročanja na vojnem področju in bivanja v ameriški bazi. Predstavil pa je tudi svoj prevajalski prvenec, Veliko tekaško knjigo, ki jo je prevedel iz nemščine. Sedmošolci so prejeli knjigo Kot v filmu, dijaki pa Jugoslavija, moja dežela. Obe knjigi je podarila Javna agencija za knjigo, ki s projektom spodbuja bralne navade pri generacijah, kjer se število bralcev drastično zmanjšuje. Knjižnica Litija projekt Rastem s knjigo bogati z izborom gosta, ki je povezan z domačo skupnostjo, tako da otrokom predstavimo domače avtorje, ki so uspešni, ustvarjalni, ki bogatijo ne samo naš, pač pa ves slovenski prostor. Letos je knjigo prejelo 190 sedmošolcev in 82 dijakov. Ljudje, ki živijo s knjižnico, so naši najboljši zagovorniki. S svojim zgledom dokazujejo, da nas cenijo, potrebujejo in da drug drugega pomembno dopolnjujemo. Vsakega zagovornika smo srčno veselili!

Pregledna razstava LILA

V torek, 3. decembra so v knjižnici Litija odprli pregledno razstavo LILA 2013.

V torek, 3. decembra so v knjižnici Litija odprli pregledno razstavo LILA 2013. Letošnje število ljubiteljskih likovnikov, ki sodelujejo na Pregledni razstavi, je za tretjino večje od lanskega. Podatek zagotovo odraža aktivnost in ustvarjalnost ljubiteljskih likovnikov litijske in šmarske občine v letu 2013. Prireditev je bila posvečena Prešernovemu rojstnemu dnevu, to je »Ta veseli dan kulture.« V kulturnem programu je nastopila Vokalna skupina DU Litija, Mavrica. Razstava bo na ogled do 23. 12. 2013.

čebelice, si ogledali dokumentarno oddajo na temo čebel. V vrtcu sta nas obiskala čebelarja, ki sta otrokom predstavila svoje delo. Otroci so dobili tudi informacije o delu čebelarja v čebelnjaku in pripravi čebeljih izdelkov za uporabo. Ugotovili so, da je življenje čebel izredno zanimivo in pravzaprav precej zapleteno. Namen medenega zajtrka v vrtcu je bil, da otroke že v vrtcu seznanimo, kako pomembno je uživati zdravo hrano in kako nepogrešljive so čebele v naravi. Zahvaljujemo se vsem, ki ste sodelovali pri dejavnostih, ki so bile povezane s projektom Tradicionalni slovenski zajtrk po šolah in vrtcih.

Mojca Dragar, dipl. def. logoped

kazali osnovne elemente ritmične gimnastike, rokovanja z žogo, kolebnico in trakovi. Klemen iz Kempo Arnisa nam je skupaj s soborcema pokazal osnovne prijeme in izhode iz prijemov nasprotnika in v nas spodbujal k skupinskemu delu in sodelovanju z različnimi elementarnimi igrami. V mesecu decembru bomo sodelovali s Floorball klubom, po novem letu pa bomo v goste povabili plezalno sekcijo Društva prosti čas, Nogometni klub Litija, Košarkarski klub Litija, se odpravili na zimski pohod, drsali in če bo v Šmartnem dovolj snega tudi tekli na smučeh.

Vodja projekta Anita Pevec, prof.

Razstava šmarskih vezilj

Letošnja razstava šmarskih vezilj v šmarski knjižnici je bila posvečena občinskemu prazniku in 10-letnici Občine Šmartno pri Litiji.

Odprtje razstave, ki je bilo v petek, 15. 11. 2013, se je pričelo s krajšim kulturnim programom. V njem sta sodelovala Tamburaški orkester Šmartno pod vodstvom Marjance Vidic in harmonikar Miha Skubic. Vesele smo bile pozdravnih besed šmarskega župana, gospoda Milana Izlakarja, in predsednika Društva upokojencev Šmartno, gospoda Borisa Zužka. Vezilje smo večer popestrile s pevskimi točkami, ob koncu pa smo vsi skupaj zapeli Šmarsko faro. Program je v celoto povežala Danica Sedevecič. Z obiskom so nas presenetile gostje iz Trsta in Železnikov, s katerimi nas povezuje ljubezen do ročnih del. Šmarske vezilje smo se razveselile povabila k sodelovanju na razstavi v Železnikih v mesecu juliju. Društvo upokojencev Šmartno in Knjižnica Šmartno sta nam omogočila nakup večje količine blaga, za kar se obema iskreno zahvaljujemo. Blago, vpeto v lesene okvirje, smo uporabile kot ozadje za naše izdelke. S tem smo pridobile tudi več prostora za obiskovalce, ki so do zadnjega kotička napolnili galerijo. Razstava je bila odprta tudi v nedeljo in ponedeljek dopoldne, obakrat si jo je ogledalo kar precej obiskovalcev. V ponedeljek sta jo obiskali tudi dve skupini otrok iz vrtca in nekaj skupin šolarjev iz šmarske osnovne šole. Šmarske vezilje smo zadovoljne s svojim delom, še naprej se bomo srečevale dvakrat mesečno, vezle, šivale in bogatile naše ustvarjanje z novimi idejami.

Šmarske vezilje

Voščilo ob novem letu

Kljub bitenju in novim tehnologijam, ki razdvajajo ljudi, knjiga ostaja naša zvesta spremljevalka. Lepo se je potopiti v mir, ki ga prinaša.

Lepo se je družiti in srečevati na naših prireditvah, predavanjih ali zgolj ob menjavi prebranih knjig. Da bi se srečevali tudi v letu 2014 in bili ob tem zadovoljni in ustvarjalni, vam želimo zaposleni v Knjižnici Litija

OSNOVNA ŠOLA

November v šoli

V sklopu projekta Rastem s knjigo so sedmošolci obiskali šmarsko knjižnico, kjer so se srečali z novinarjem Igorjem Juričem, ki je po rodu Šmarčan. Na srečanju je obudil spomine na osnovnošolska leta, pripovedoval je o študentskih letih, ko je prekolesaril Ameriko, in predstavil Veliko tekaško knjigo, ki jo je prevedel iz nemščine. Učence je najbolj navdušil z opisi dogodkov iz svojega novinarskega dela, posebej s pripovedjo o poročanju iz Afganistana. Po pogovoru so vsi sedmošolci prejeli knjigo Vinka Moderndorferja Kot v filmu. Istega dne so imeli osmošolci naravoslovni dan, na katerem so govorili o varni rabi interneta: o zaščiti podatkov in dobrem spletnem geslu, varni uporabi facebooka, zasvojenosti z internetom, računalniškimi igrkami ali z mobilnimi telefoni. Učenci šestih, sedmih in osmih razredov so v okviru priprav na praznovanje 50. letnice šolske zgradbe izdelovali različne okraske in majhna darila, s katerimi bomo okrasili šolo in polepsali praznovanje ob letošnjem jubileju. V sredo, 13. 11. 2013, so v okviru projekta Tradicionalni slovenski zajtrk šolo obiskali lokalni kmetovalci in pridelovalci hrane. Ga. Breda Zaman je učencem 6. razredov predstavila, kako se pripravlja kruh, pečen v krušni peči, g. in ga. Paternoster sta učencem 7. razredov opisala, kako na svoji ekološki kmetiji pridobivata mleko in mlečne izdelke, predvsem različne vrste sira, g. Srečko Rozina je učencem 8. razredov razložil postopke pridobivanja medu, učencem 9. razredov pa je ga. Monika Cvetkov pojasnila, kako ob pomoči zadruga Jarina poteka lokalna samooskrba z ekološkimi in integriranimi živili. V petek pa so vsi učenci, v okviru Dneva slovenske hrane in projekta Tradicionalni slovenski zajtrk, brezplačno zajtrkovali kruh, pečen v krušni peči, domače maslo in med, mleko in jabolko. Vsa živila, ki so jih dobili za zajtrk, so bila pridelana na tradicionalen, ekološki način pri lokalnih kmetovalcih in pridelovalcih. Učenci, ki obiskujejo mladinski pevski zbor so cel vikend, pevski vikend, preživeli v Centru šolskih in občinskih dejavnosti v Fiesi. V knjižnici Šmartno so odprli razstavo likovnih del, ki so nastala na likovni koloniji, posvečeni 50. obletnici šolske stavbe in 10. obletnici občine Šmartno pri Litiji. V kratkem kulturnem programu so sodelovali učenci 4.a razreda pod vodstvom ge Rahele Sinigoj in Boštjan Hostnik, učenec 9. b razreda. V okviru preventivnega programa Policist Leon svetuje je učence petih razredov obiskal gospod Liber, policist s Policijske postaje Litija.

Učenci, ki obiskujejo izbirni predmet organizmi v naravi in umetnem okolju, so obiskali Vivarij v Ljubljani. Na urah zdravega življenjskega sloga so učenci spoznali borilno večino Kempo Arnis, ki je namenjena samoobrambi. V dvorani Pungrt je potekalo področno tekmovanje v rokometu. Pomerili so se učenci štirih zasavskih šol. Naši fantje so osvojili prvo mesto. Čestitamo! Na državnem tekmovanju iz logike je Nina Ceglar, učenka 9. b razreda, že tretje leto zapored osvojila zlato priznanje. Iskrene čestitke, Nina!

Vanja Adamlje

Pevski vikend osnovnošolcev

Osnovne šole Šmartno pri Litiji, se je odvijal v Fiesi, od 15. do 17. novembra 2013.

Čeprav se je poletje že poslovilo, smo se učenci MPZ iz OŠ Šmartno odpravili na morje. Skupaj z našo zborovodkinjo Selmo in korepetitorkama Dašo in Manco, smo skupaj preživeli pevski vikend v domu ČSOD Breženka, v Fiesi. Kot se za pravo pevsko družino spodobi, se je naš avtobus najprej ustavil v Portorožu, kjer smo se posladkali in okrepčali. Tako smo lahko pričeli z intenziv-

Koncert učiteljev glasbene šole

V petek, 29. novembra 2013 je Glasbena šola pripravila prvo prireditev v okviru praznovanja jubilejnega, že šestdesetega leta sistematičnega glasbenega izobraževanja v Litiji.

Na koncertu smo se predstavili pianisti Veronika Hauptman, Olena Novosel, Tilen Bajec in Janja Galičič, mezzosopranistka Barbara Sorč, flavtistka Mira Kranjec, violinistka Špela Janša, violončelistka Maša Tomc, klarinetist Vid Pupis in tolkaec Benjamin Kos. Glasbeniki smo se združili v različne komorne skupine, v programskem izboru so bili skladatelji J. S. Bach, J. Mouquet, R. Golob, P. Mascagni, A. Dvoak, L. Delibes, J. Suk, D. Friedman, O. Fuchs in A. Shaw,

60. let glasbene šole

Leto 1953 je bilo prav posebno leto za vse ljubitelje glasbe v Litiji in njeni okolici, saj je v nedeljo ambulantni Predilnice Litija s svojim delovanjem pričela glasbena šola.

V častitljivem obdobju šestdesetih let se je šola prilagajala potrebam okolja, se spreminjala, dopolnjevala in bogatila svojo dejavnost ter kvalitetno rastla, predvsem pa je v vseh teh letih poskrbela za glasbeno izobraževanje velikega števila mladih. V letu 2005 se je glasbena šola kot ena zadnjih tovrstnih šol v Sloveniji ponovno in dokončno osamosvojila in pod ustanoviteljskim okriljem občin Litija in Šmartno pri Litiji postala Glasbena šola Litija-Šmartno. Tako kot druge slovenske glasbene šole je tudi glasbena šola v Litiji vsa leta svojega obstoja skrbela za vzgojo poslušalcev, obiskovalcev koncertov, opernih predstav ter drugih glasbenih prireditev, vzgojila je številne ljubitelje glasbe, ki jim je glasba še vedno pomembna spremljevalka v življenju, kar nekaj nadpovprečno nadarjenih učencev pa je pripravila na nadaljevanje glasbene poti na srednji in visoki stopnji poklicnega izobraževanja doma ali v tujini. Zelo pomembna in neprecenljiva stalnica 60-letnega razvoja in delovanja glasbene šole pa je prav gotovo tudi njena vpetost v domače okolje. Šola se je s številnimi nastopi na najrazličnejših prireditvah aktivno vključevala v kulturno dogajanje, s vsakodnevnimi aktivnostmi pa je pomagala pri oblikovanju kulturne politike svojega okolja ter prispevala k rasti in širjenju glasbene kulture. Vzgojno izobraževalna pot glasbene šole jubilarke je bila polna uspehov, dosežkov in kvalitetnega dela mnogih, ki so za svoje življenjsko poslanstvo izbrali prav glasbeno-pedagoško delo v Litiji in njeni okolici. Publikacija, ki smo jo pripravili ob šestdesetem rojstnem dnevu naše glasbene šole, vsebuje predvsem zapise in slikovne spomine zadnjih desetih let, podatki o prvih petdesetih letih glasbene šole pa je predstavil zbornik, ki je izšel pred desetimi leti. V zadnjih desetih letih obstoja naše glasbene šole smo uvedli kar nekaj novosti, začeli smo poučevati instrumente in predmete, ki jih šola v preteklosti ni mogla ponuditi, število nekaterih šibkeje zastopanih instrumentov pa smo povečali in razširili nekatere oddelke. Pri svojem delu veliko pozornosti posvečamo skupinskemu muziciranju mladih glasbenikov, zavzemamo pa se tudi za tesno povezanost in sodelovanje učiteljev, učencev in staršev. Naši učenci se redno udeležujejo regijskih, državnih in mednarodnih tekmovanj, kjer dosegajo izvrstne rezultate, učenke našega plesnega oddelka pa vsako leto sodelujejo na revijah slovenskih klasično baletnih šol in društev. Glasbena šola Litija-Šmartno je že dolga leta članica aktivna zasavskih glasbenih

nimi vajami, ki so se zavlekle v prijeten družabni večer. V soboto pa smo se po intenzivnih vajah, peš odpravili v Piran in si ogledali mesto. Po večerni vaji je sledil težko pričakovani krst pevcev, ki so bili prvič na pevskem vikendu. Noč je bila spet prekratka, saj smo se zabavali in po sobah klepetali dolgo v noč. Prehitro je bila tu nedelja, ko smo se po dopoldanski vaji in po kosilu, polni znanja, utrujeni a zadovoljni odpravili proti domu. V imenu zbora se zahvaljujemo gospe učiteljici Selmi Gradišek ter korepetitorkama Daši Gradišek ter Mancu Vidic za vso prijaznost in potrpežljivost. Hvala tudi gospe Kepa in gospe Obreza, ki sta prijazno prispevali sredstva, da smo lahko tako lepo preživeli pevski vikend.

Dora in Jera Dacar

naše glasbene izvedbe pa je z besedami domiselno povezovala profesorica skupinskega pouka Polonca Demšar. S koncertom smo ponovno dokazali, da nismo le glasbeni učitelji z veliko mero poslušala za mlade glasbenike, temveč da znamo in si upamo tudi vedno stopiti na oder kot glasbeni postvarjalci. Ob tej svečani priložnosti pa smo na koncertni oder prvič postavili naš novi vibrafon, ki je za tolkalni oddelk in šolo velika pridobitev in odpira veliko novih pedagoških in postvarjalnih možnosti. V jubilejnem šolskem letu 2013/14 pa vas bomo povabili še na nekaj prireditev, ki bodo pomembneje zaznamovale naše praznovanje. Najbolj svečano pa bo seveda 15. maja 2014, ko bomo s svečanim koncertom proslavili naš jubilej in selitev v nove šolske prostore.

Janja Galičič

šol in Zveze slovenskih glasbenih šol ter se tudi aktivno vključuje v dogodke obeh združenj. V jubilejnem šolskem letu 2013/2014 smo sedanji učenci in zaposleni Glasbene šole Litija-Šmartno pripravili vrsto javnih koncertov in tematskih predstavitev, z njimi bomo javnosti predstavljali in promovirali delovanje naše izobraževalne ustanove, svoj vrhunec pa bodo prireditev prav gotovo doživele v najlepšem pomladnem mesecu maju. Učenci, starši in vsi zaposleni v Glasbeni šoli Litija-Šmartno bomo prav v jubilejnem šolskem letu 2013/2014 dobili največje in v teh časih skoraj neverjetno darilo, preselili se bomo v lastne, samo našemu delu namenjene prostore v okviru SVC Litija. V letu 2010 se je glasbena šola zaradi rušenja prizidka Osnovne šole Litija, kjer smo še vedno gostovali, preselila v nadomestne prostore v mansardi poslovne stavbe Predilnice Litija. Vodstvo občine Litija nam je istega leta ponudilo možnost, da svoj novi dom, ki bo naš za vedno, dobimo v medgeneracijsko zasnovanem kompleksu SVC Litija. Odločili smo se, da to ponudbo sprejmemo, ta odločitev se je navkljub težavnim časom izkazala za edino pravilno, saj si ne moremo niti predstavljati, kje bi sicer naša glasbena šola v prihodnosti sploh lahko izvajala svoje poslanstvo. Tako bomo v okviru SVC Litija dobili nove, sodobne in z normativi in standardi skladne prostore, zato se obema občinama ustanoviteljicama, Občini Litija in Občini Šmartno pri Litiji, za to lepo in neprecenljivo darilo iskreno zahvaljujemo. Ob jubileju iskreno čestitam vsem učencem, staršem in učiteljem. Predvsem bi se rada zahvalila vsem nekdanjim in sedanjim učiteljem za njihovo delo, saj je šola lahko dobra in uspešna le zaradi predanega dela učiteljev, ki svojo ljubezen do glasbe in svojo strokovnost nesebično prenašajo na mlade rodove.

Janja Galičič,

ravnateljica Glasbene šole Litija-Šmartno

Študenti dejavni tudi v decembru

December, pravljični mesec zabav, druženja s prijatelji in sorodniki, prve snežne dogodivščine, okrašena mestna središča, božične jelke, vonj po toplim čaju in kuhanem vinu...

December, pravljični mesec zabav, druženja s prijatelji in sorodniki, prve snežne dogodivščine, okrašena mestna središča, božične jelke, vonj po toplim čaju in kuhanem vinu... Vse to in še več ponavadi zaznamuje zadnje dni starega leta. Ob tem si vzamemo tudi čas za razmislek o vseh izzivih, priložnostih in dosežkih preteklega leta. Tako smo študentje in dijaki jeseni stopili v novo šolsko leto, na katerega smo se v klišaju dobro pripravili. Vsem članom želimo skozi celo leto ponuditi pester program za raznolike in cenovno dostopne načine preživljanja prostega časa,

kar bo naše vodilo tudi v prihajajočih prazničnih dneh ter v prihajajočem novem letu. Ker pravijo da je smeh pol zdravja, smo se tudi letos v sodelovanju s Kulturnim društvom Špas teater odločili, da vam ponudimo večer smeha. Odrska komedija Slovenska muska od A do Ž nam z Ladom Bozovičarjem nudi parodijo na domačo glasbeno sceno ter ob znanih napevih slovenskih izvajalcev poskrbi za obilico smeha, gledalce pa ob pomoči odličnih glasbenikov, popelje od Avsenika do Žagarjeve, od popa do rocka, od fuzbal napevov do himne, od Laibach do Molarja... Predstava gledalcev ni pustila ravnodušnih, saj je v dobri meri posrežala, da se nam je ježila koža, usta so se potegnila do ušes, potočila pa se je tudi kakšna solzica...od smeha seveda! Za prijetne zimske večere bomo na klišaju poskrbeli tudi s filmskim večerom, ki ga bomo obarvali s tematiko vraževernega pomena »Petek 13.«. Rokodelske spretnosti bomo imeli možnost pokazati na božično obarvani ustvarjalni delavnici v ponedeljek 16. 12. Kvartopirski navdušenci pa bomo lahko svoje spretnosti izkazali ob večeru taroka v soboto 20. 12. Prav tako pa je tudi že čas za otvoritev smučarske sezone, 14. 12. 2013 je tako možnost da se v Nassfeldu naučimo zimskih radosti. V prednovoletnih dneh pa se lahko skupaj ogrejemo tudi na večerih žive glasbe, kjer bomo klišajevci 29. 12. sodelovali z Mladinskim centrom Litija, pri oblikovanju večera Vinteoider 13 ter poskrbeli za zabavo s skupinami Deck Janiels, Artenigma, Noreia ter Pulz. Seveda pa mora biti božično novoletni čas zaznamovan tudi z obdarovanjem. Tako bomo na klišaju obdarovali prvih 100 članov, ki bodo v času uradnih ur poiskali svoje darilce pod božičnim drevescem. S to skromno gesto vam želimo zažeti delovno a uspešno, ter razigrano in nasmejano novo leto. December, novo leto, prazniki...sem spadajo tudi novoletne zaobljube. Druženja, zabave, športni dogodki, izobraževalna predavanja, inštrukcije, izleti, itd. so obljube, ki so namenjene vsem vam, našim članom, za še bolj pestro leto 2014. Srečno!

Anamarija Kamnin

Športne novice iz Velike Štange

V med občinski balinarski rekreacijski ligi, kjer sodelujeta tudi balinarski ekipi kulturno športnega društva Velika Štanga, se je končalo jesensko tekmovanje za sezono 2013/2014.

V jesenskem delu je tekmovalo sedem ekip, ki so se razvrstile od prvega do sedmega mesta po naslednjem vrstnem redu:

1. Jevnica - 10. točk,
2. D.U.Litija - 7.točk,
3. M.D.I. Litija-Šmartno - 6. točk,
4. Golišče - 6. točk,
5. D.I.Litija - 5.točk,
6. K.Š.D. Velika Štanga1 - 4.točke,
7. K.Š.D. Velika Štanga 2 - 4.točke,

Ekipama Velike Štange 1.in 2.se je poznalo izostanek treningov, saj na svojem balinišču le ti niso bili mogoči zaradi izgradnje strehe na samem balinišču, v sled tega tudi nekoliko slabši rezultati v jesenskem delu tekmovanja, kar pa še ne pomeni, da bo spomladi ravno tako, nasprotno, borili se bomo za čim boljše uvrstitve, na sam vrh lestvice in pa seveda dobro zastopanje samega kraja-Velike Štange. V mesecu Novembru natančneje 2.11.2013 je K.Š.D. Velika Štanga organiziralo veliki jesenski balinarski turnir osmih ekip iz širše okolice. Sodelovale so ekipe iz Kamnika, Ivančne Gorice, Zaloga, Golišče, M.D.I.Litija, D.U.Litija, Tabor iz Ljubljane in domača ekipa. Prvo mesto je zasedla ekipa iz Kamnika, drugo mesto ekipa iz Ivančne Gorice in pa tretje mesto

ekipa iz Zaloga. Med glavno pavzo, kjer so vsi poiskusili Bosanski lonac, katerega je skuhal Janko Skubic, je potekalo tekmovanje za najboljšega bližalca, katerega si je letos priboril Stojan Koncilja, ki je tekmoval za ekipo Golišče. V vedrem športnem in fer vzdušju je bil turnir izpeljan vrhunsko in na nivoju, kot se spodobi, za kar gre zahvala Obolnar Ladu, zato se mu v imenu društva prav lepo zahvaljujemo. Jesenski del tekmovanja 2013/2014 je bil končan v ligi O.L.M.N. V ligi kjer nastopa enast ekip je jesenski naslov osvojila ekipa, Frappe bar-Sale trans, drugo mesto Cifra in tretje mesto Omahen trans. Ekipi malega nogometa na travi iz Velike Štange, se jesenski del tekmovanja ni izšel po željah. Nekaj so botrovali prijeti kartoni, nekaj poškodbe, nekaj tudi sreča, pa vendar me obdaja občutek v katerega verjamem, da so fantje sposobni doseči več kot deseto mesto. Vem ali vemo, da bo spomladi zapihal boljši veter in da bo pogled na lestvici mnogo ugodnejša. Zato pogumno v nove tekme.

Na koncu naj spomnim vse člane K.Š.D. Velika Štanga, da februarja 2014, poteče štiri letni mandat sedaj-nemu upravnemu odboru K.Š.D.

Marjan Lukanič

ROKOMETNO DRUŠTVO

Ekipo pestijo poškodbe

November je bil za člansko ekipo tokrat rezultatsko neuspešen. Konec oktobra se je poškodoval kapetan Aleš Šmejč, na prvi tekmi v novembru pa še Dejan Berglez. Prav tako se je od ekipe poslovil Darjan Vojin. Odgovornost so morali prevzeti mlajši igralci, tudi kadeti. To se je pokazalo tudi za pozitivno, saj so se nekateri igralci izkazali in nabirali prepotrebne izkušnje, najbolj pa je izstopal komaj 15 letni Andraž Justin.

V torek 5. novembra je bila v Dvorani Pungrt »ponovitev« zadnje tekme, kjer sta se srečala ista nasprotnika, Herz Šmartno in Dol TKI Hrastnik, tokrat v pokalnem tekmovanju. Prvi polčas je bil do polovice tekme izenačen, nato pa so gostje z boljšo igro v obrambi in napadu povedli, ter polčas dobili z visokih 6 zadetkov razlike. Za visoko vodstvo gostov je bila predvsem kriva slaba obramba domačih, saj so prejeli kar 18 zadetkov. V drugem delu gostje niso popuščali, držali so visoko vodstvo, ki ga niso izpustili iz rok. Domači strateg je poskušal z rotacijami, vendar za preobrat ni bilo dovolj razpoložljivih igralcev. Pri domačih so na igrišču do konca tekme stopili prav vsi igralci, na koncu so igrali prav najmlajši, ki so prikazali solidno igro. Gostje iz Dola pri Hrastniku so tekmo brez težav pripeljali do konca in se zasluženo veselili uvrstitve v ¼ finale pokala Slovenije z rezultatom 26:32. Pri domačih je bil najboljši strelec Jaka Avsec s 5 zadetki. Že v soboto 9. novembra se je v Dvorani Pungrt odvijal dvoboj dosedaj neporaženih v 1.B DRL. Dve navijaški skupini, domači Krokariji in slovenjgra-

ški Orli, sta naredili pravo vzdušje v dvorani. Povpračna starost šmarske ekipe pa dobrih 20 let. Gostje in Slovenj Gradca so prišli kompletni. Tekma se je začela izenačeno in nervozno. Obe ekipi sta narekovali visok tempo, domača ekipa je z veliko borbenostjo nadoknadila poškodovane igralce. V drugem delu izenačen začetek, nato pa je pri gostih na »sceno« stopil Vid Levč, ki je s pravimi projektili rešetal mrežo domačih (vseh 8 zadetkov v drugem polčasu), razlika se je začela višati v korist gostov in bila najvišja pri rezultatu 19:25 in 20:26. Domači igralci se niso predali, še naprej so se borili in zmanjšali rezultat na 24:26, vendar je prav Vid Levč z zadnjima dvema zadetkoma potrdil zmago gostov ter končnim rezultatom 25:28. Najboljši strelec tekme je bil domačin Grega Močnik z 11 zadetki. Še vedno oslABLJENA ekipa je v petek 15. novembra odšla na pot v Radeče. V prvem polčasu so domačini igrali borbeno v obrambi, kar je onemogočilo ekipi Herz Šmartna dosegati zadetke na postavljeni obrambo. Povsem je bil ustavljen mladi Jaka Avsec, ki se je izkazal na prejšnji tekmi. Tudi iz krilnih položajev ni steklo, pri Radečah je odlično branil "veteran" Klemen Sikošek. Do polčasa je razlika znašala že 5 zadetkov za domače. V drugem delu je trener Jaka Keše poskušal z različnimi taktikami preusmeriti potek tekme, vendar so domačini igrali mirno in se niso dovolili presenetiti. Deset minut do konca tekme so priložnost za igranje dobili vsi igralci, ki so jo tudi lepo izkoristili. Najboljši

strelec tekme je bil petnajstletni Andraž Justin z 9 zadetki, dobro je pri šmarski ekipi branil tudi Midhad Muratović. Debi na tekmi je doživel tudi kadetski vratar Tom Virant, ki je imel dve obrambi, njegov brat Tilen pa je dosegel prva dva zadetka za člansko ekipo. Na koncu zanesljiva zmaga domačinov z 29:23. Naslednja tekma je bila doma, v soboto 23. novembra sta se na parketu pomerili dve mladi ekipi. Gostujočo ekipo iz Ptuja vodi Uroš Šerbec, nekoč odlični igralec, ki je največji pečat pustil v Celju in reprezentanci. Tekma se je začela po željah gostov, odlični je bil v vratih Maritc Gerčar. Domača ekipa, ki je še vedno nekompletna, je proti koncu prvega polčasa začela igrati bolje, predvsem v obrambi. Do polčasa se je rezultat prevesil v domačo korist. V drugem delu je domača ekipa igrala še vedno dobro, nadzorovala rezultat. V vratih se je razbrnil Midhad Muratović (skupaj 17 obramb), gostje pa niso našli poti do lahkkih zadetkov. Pomembna zmaga domače ekipe z rezultatom 26:22, ki so jo lepo in bučno pozdravili domači navijači. V soboto 30. novembra se je gostovalo v Škofji Loki pri ekipi Loka 2012. Šmarska ekipa je bila še vedno oslABLJENA, vedno več vloge so prevzemali mlajši igralci. V prvem polčasu je bila do približno 20. minute izenačena tekma, domačini pa so imeli že od začetka minimalno prednost. Na koncu polčasa preveč napak Šmarčanov, domači so povedli za 5 zadetkov. V začetku drugega dela pa nalet domačinov, ter zelo hitro vodstvo z 10 zadetki razlike, trener Jaka

Keše je poskušal s spremembo obrambe, ki pa ni prinesla velikih sprememb. Ko je bila tekma praktično odločena, sta oba trenerja na parket poslala preostale igralce, ki so pokazali solidno igro in nabirali izkušnje za svojo nadaljnjo kariero. Žiga Berglez je dosegel 7 zadetkov, Andraž Justin pa 5. Vseeno pa je bil poraz zelo visok, saj so domačini zmagali kar z 38:25. Mlajše selekcij so imele zelo uspešen november, saj skoraj ne poznajo poraza. Kadetska ekipa je dosegla že 11 zmago in so brez izgubljene točke. Prav tako so 100% uspešni še starejši dečki A in mlajši dečki B. Odlične napovedi za prihodnost šmarskega rokometu. Pozna se dobro delo vseh trenerjev in pa dobra organizacija samega društva. Za uvrstitev v polfinalno ligo se najbolj borijo mlajši dečki A, ki so trenutno na 2. mestu skupaj z RK Sevnico. S tekmami so začeli tudi v minirokometni ligi, kjer se tekmuje pod OŠ Šmartno. Na prvem turnirju sta obe najboljši ekipi zabeležili po dve zmagi. V imenu društva vas vabimo, da si ogledate tekme 1.B lige v domači Dvorani Pungrt ter tudi kakšno v gosteh. Hvala navijaški skupini Krokariji, ki nas tudi v novi sezoni spremlja doma in na gostovanjih!!! Seveda vas vabimo tudi na tekme mlajših selekcij, ki so na sporedu skoraj vsak vikend.

Ob tej priložnosti vsem bralcem Martinovega glasa voščimo veseli december, miren Božič in srečno novo leto 2014.

RD Herz Šmartno

TEAKWONDO

15. Jastreb open 2013

V nedeljo 24. novembra 2013 se je Taekwondo klub Šmartno-Litija odpravil s sedmimi tekmovalci na Jastreb pokal, katerega je organiziral taekwondo klub Jastreb. Tega tekmovanja se udeležujemo že kar nekaj let, prav tako so oni vedno prisotni na našem tekmovanju Šmartno-Litija pokal.

Spet je Domen Pirc pokazal, da si zasluži mesto v reprezentanci. Tokrat se je boril v kategoriji višje, kjer je po treh prepričljivih zmagah osvojil odlično

TEAKWONDO

Croatia open 2013

V Zagrebu je potekal tradicionalni A rang turnir Croatia open, katerega se je udeležilo okrog 1200 tekmovalcev. To tekmovanje je znano kot eno močnejših v Evropi, zato se ga udeleži zelo veliko držav iz Evrope in izven nje.

1. mesto ter bil izbran za najboljšega juniorja na tem tekmovanju. Naj omenimo, da je svojo prvo borbo zaključil z knock-outom v samo 7 sekundah. Zelo dobro so se odrezali tudi naši manj izkušeni tekmovalci. Tudi Patricija Matoz je po dolgem pričakovanju dosegla 1. mesto, v sicer manj številčni kategoriji. Dober uspeh naših tekmovalcev je morda zasenčil edino zelo pozen zaključek tekmovanja, ki se je zavlekel pozno v noč.

Naši ostali borci so dosegli naslednje rezultate:

1. mesto: Domen Pirc
Patricija Matoz
2. mesto: Ivonne Doblekar Kreuzer
3. mesto: Sara Rozina
Aleksandra Rozina
Nika Šircelj

Žal pa je brez odličja ostal naš mlajši kadet Luka Bajc.

Janja Repina

Tadej Pirc se tega tekmovanja žal ni udeležil zaradi poškodbe, ki jo je staknil v eni izmed prejšnjih borb. Je pa klub zastopal njegov starejši brat, Domen Pirc. Slovenijo je zastopal v kategoriji juniorjev do 63 kilogramov. Prvo borbo je prepričljivo premagal borca iz Izraela, zato smo še toliko bolj nestrpno čakali njegovo drugo borbo. Njegov nasprotnik je bil tokrat borec iz Srbije. Po težki in naporni borbi so vseeno prevladale Domnove izkušnje, saj ga je ugnal za eno piko. Tretjo borbo, ki bi ga že pripeljala do medalje, ga je čakal zelo izkušeni poljski reprezentant. Poljak je bil za Domna pretrd oreh, tako da je Domen izmed 40ih borcev v svoji kategoriji zasedel odlično 5.-8. mesto. Naj omenimo, da je bil Poljak na koncu tekmovanja izbran za najboljšega borca izmed 200 juniorjev. Domna do konca leta 2013 čakajo še najmanj 3 tekmovanja, zato se še lahko nadejamo novih zmag.

Janja Repina

KOŠARKARSKI KLUB LITIJA

Košarkarska tekma med deklicami in dečki

Led je prebit. V sredo, 23. novembra, se je v športni dvorani Litija odigrala prijateljska tekma med dekletki, ki so se v letošnjem letu prvič srečala s košarkarsko žogo ter dečki, ki osnove košarke že kar dobro poznajo.

Dekletom, ki večinoma obiskujejo tretji razred osnovne šole, so nasproti stali sovrstniki iz drugega, tretjega in četrtega razreda. Tekma je potekala v športnem duhu. Po začetni tremi, so dekleta dobro zaigrala v obrambi ter se dobro upirala izkušenejšim dečkom. Košarkarice so prikazale, da se lahko dobro kosajo z dečki ter predvsem to, da imajo srce na pravem mestu, saj so navdušile z borbenostjo ter željo po igri. Tudi dečki niso zaostajali in so prikazali nekaj lepih akcij. Rezultat ni bil v ospredju, bolj kot to je bilo pomembno pridobivanje športnih izkušenj, druženje s sošolci in sošolkami ter predvsem občutek, da smo skupaj preživeli lepo popoldne. V spomin na košarkarsko tekmo, na kateri so po dolgih letih nastopile tudi litijske košarkarice KK Litija, je nastala tudi tale slika. Vidimo se na naslednji tekmi!

KK Litija

Vabljeni ste, da svoje prispevke v elektronski obliki pošljete vključno do **25. decembra 2013**

e-pošta: martinov.glas@siol.com

ali na naslov uredništva: Glasilo Martinov glas, Kidričeva 1, 1270 Litija

- Nudimo vam objavo osmrtnic, zahval ali spominov.

- Oglaševanje za podjetja, samostojne podjetnike, društva in posameznike*.

*Cena zakupa oglasnega prostora: 1 cm² (barvno) 1,5 € + DDV.

Informacije: Uredništvo Martinov glas, telefon: (01) 899 02 82 ali GSM: 040 996 404